

رکورد تولید برنج در تاریخ شکست

سرپرست وزارت جهاد کشاورزی گفت: رکورد تولید برنج در طول تاریخ اسمال زده شد. عباس کشاورز دامه داد: کشور در سال زراعی گذشته با اتفاقات اقلیمی خاصی مواجه شد و به‌رغم خسارت‌ها اما به تولید هم کمک شد به‌طوری که رشد تولید نزدیک به ۵ درصد در ۶ ماه اول سال بود و رکورد تولید برنج در طول تاریخ اسمال زده شد که آن هم به‌خاطر فراوانی آب مخازن سدها بود.

«**وطن امروز**» نقاط ضعف و قوت طرح جدید بانکداری را بررسی می‌کند

مُسکن بانکداری بیمار

با وجود مخالفت اکثر کارشناسان اقتصادی با طرح بانکداری جمهوری اسلامی

مرکز پژوهش‌های مجلس از آن دفاع کرد

انتقادات به طرح بانکداری

با مطرح شدن این طرح در مجلس، برخی اقتصاددانان و کارشناسان بانکداری اسلامی این طرح را بررسی کردند و انتقاداتی را نسبت به آن وارد دانستند. در این‌باره غلامعلی معصومی‌نیا، استاد دانشگاه خوارزمی معتقد است: ساختار اصلی بانک در بانکداری متعارف غربی در حوزه تسهیلات همین مبلغ، مدت و نرخ سود است و این ساختار بانک را می‌سازد و وقتی این ساختار باقی بماند، حتی اگر عقود اسلامی را وارد بانک کنید، ساختار مقاومت می‌کند. مثل یک دستگاه قوی عقود شرعی را در داخل خود خرد کرده و در خدمت فرمول مبلغ، مدت و نرخ سود درمی‌آورد. طرح مطلوب طرح چیه است؟ این حرف سوم است. طرح مطلوب طرحی است که یک ساختاری متناسب با معیارهای اسلامی طراحی کند. کارشناس اقتصاد

مرکز پژوهش‌ها، حامی طرح بانکداری

چندی پیش مرکز پژوهش‌های مجلس در گزارشی تحت عنوان «اصلاح قوانین نظام بانکی، بررسی ابعاد و نحوه مواجهه با طرح‌ها و لوائح پولی و بانکی» ضمن تشریح برخی ابعاد طرح جدید بانکداری در پایان تأکید کرده بود: این مرکز با کلیات این طرح و چارچوب‌های اصلاحی در پیش گرفته شده در این طرح موافق و معتقد است تصویب آن می‌تواند کشور را در حوزه قوانین نظام پولی و بانکی چندین گام جلو ببرد.
مرکز پژوهش‌ها، کمیسیون اقتصادی مجلس را به عنوان یک ناظر بیرونی می‌داند که ذی‌نفع مستقیم در قواعده و رویه‌های بانکداری مرکزی و بانکداری نیست و دلایل اصلی ارائه طرح بانکداری از سوی این کمیسیون را اعمال اصلاحاتی می‌داند که نمی‌توان از دولت انتظار داشت. این اصلاحات عبارت‌اند از:

■ **استقلال بانک مرکزی از دولت**

به‌رغم برخی تغییرات قوانین ناظر بر ساختار بانک مرکزی، در حال حاضر سهم حداکثری در ترکیب مجمع عمومی و شورای پول و اعتبار با اشخاص دولتی است. تنها مصوبه قانونی که در سال‌های اخیر مرتبط با این حوزه تغییر کرد، مصوبه «حوزه اداره بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران» درباره شرایط عزل و نصب رئیس کل بانک مرکزی بود که در پی حکم پیشنهادی در الحاقیه برنامه پنجم توسعه، بعد از اختلاف میان مجلس شورای اسلامی و شورای نگهبان، به نوعی چند گام عقب‌تر از قانون پولی و بانکی شد، زیرا براساس این مصوبه، رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی و بعد از تصویب هیأت دولت، با تأیید و حکم رئیس‌جمهور نصب می‌شود. عزل آن هم به این‌صورت خواهد بود که رئیس کل بانک مرکزی

طرحی که بانکداری را اصلاح نمی‌کند

گروه دیگری از مخالفان طرح، برخی صاحب‌نظران دانشگاهی و حوزوی هستند که ایده‌هایی در حوزه پولی و بانکی (چه در حوزه متعارف و چه در حوزه مطالعات اسلامی) در ذهن دارند و معتقدند طرح جامع بانکداری جمهوری اسلامی ایران، باید خرد آن است که نمی‌توان اصلاح اشکالات بین و نواقص قانونی موجود (که تمام کارشناسان نظام بانکی بر آنها اتفاق نظر دارند) را به تعویق انداخت. به امید اینکه صاحب‌نظران دانشگاهی و حوزوی به یک طرح سازگار و جامع درباره موضوعات بنیادی

و سپس طرح و لایحه‌ای براساس آن نگاشته شود. برای مثال،

یکی از موضوعاتی که اخیرا مکرر روی آن بحث شده موضوع «خلق پول بانکی» است و منتقدان معتقدند باید در قانون جدید، خلق پول بانکی ساماندهی شود. اما مهم‌ترین نکته‌ای که وجود دارد آن است که نمی‌توان اصلاح اشکالات بین و نواقص قانونی موجود (که تمام کارشناسان نظام بانکی بر آنها اتفاق نظر دارند) را به تعویق انداخت. به امید اینکه صاحب‌نظران دانشگاهی و حوزوی به یک طرح سازگار و جامع درباره موضوعات بنیادی

در کوتاه مدت می‌تواند مسکن خوبی برای آن باشد.

اسلامی دامه داد: در قانون قبلی ساختار مسلم فرض شده و عقود با آن ساختار تطبیق داده شده است. راه سوم این است که اصول و مبانی بانکداری اسلامی را مبنا قرار دهیم و ساختار را براساس آن طراحی کنیم. طرح مجلس به‌هیچ‌وجه وارد این مقوله نشده است. در صورت تصویب این طرح در مجلس، قطعا شاهد اتفاق خوبی نخواهیم بود. به عنوان مثال گفته شده چون ساختار بانک اجرای عقود مشارکتی را بر نمی‌تابد، عقود مشارکتی را در سیستم بانکی به حداقل می‌رسانیم و وزن عقود مبادله‌ای را بالا می‌بریم. به همین خاطر عقود مبادله‌ای را محور قرار داده است.

■ **رسمی شدن رویه‌های اشتباه غیررسمی بانکی**

جواد عبادی، کارشناس بانکداری اسلامی هم در نقد این طرح گفته است: محتوای طرح بانکداری جمهوری اسلامی ایران نشان

دهی پیشهاد رئیس‌جمهور و بعد از تصویب دوسوم اعضای هیأت دولت با حکم رئیس‌جمهور عزل می‌شود». بر اساس این رویه، روشن است که رئیس کل بانک مرکزی تحت نفوذ دولت قرار خواهد گرفت. لذا در حال حاضر بانک مرکزی از نظر فرآیند عزل و نصب رئیس کل کاملا وابسته به دولت و غیرمستقل تعریف شده و ابزاری در دست دولت برای دستیابی به اهداف خود.

■ **شفافیت و پاسخگویی بانک مرکزی**

اگر چه قانون پولی و بانکی مصوب ۱۳۵۱، الزامی جدی درباره شفافیت و پاسخگویی بانک مرکزی نداشته است و عملکرد بانک مرکزی در شفافیت، حتی در همان حدودی که قانون پولی و بانکی آن را بدان ملزم کرده نیز قابل دفاع نیست ولی به نظر نمی‌رسد هیچ دولتی انگیزه‌ای برای پیگیری این موضوع داشته باشد. موضوع دیگر، اختلاف‌های بین ارکان دولت در این رابطه است؛ برای مثال وزارت امور اقتصادی و دارایی پیگیر این موضوع است که حسابرسی بانک مرکزی به سازمان حسابرسی (که ذیل وزارت امور اقتصادی و دارایی است) واگذار شود ولی بانک مرکزی استمرار وضع موجود و حسابرسی توسط هیأت نظارت را ترجیح می‌دهد.

■ **قوانین و مقررات مربوط به بانک‌های دولتی**

۸ بانک کشور در حال حاضر به‌صورت دولتی اداره می‌شود و مجمع عمومی آنها متشکل از وزرای دولتی است و ریاست مجمع نیز عموما وزیر امور اقتصادی و دارایی است. لذا از این جهت رابطه بانک مرکزی و وزارت خزانه‌های بویژه وزارت امور اقتصادی و دارایی و رابطه نهاد ناظر و شخص تحت نظارت است ولی بانک مرکزی اختیار کافی برای نظارت بر این بانک‌ها ندارد و در حال حاضر

ظرفیت‌های کشور در عرضه سوخت CNG در حالی است که پس از اجرای طرح شبانه دولت برای سهم‌بندی و افزایش قیمت بنزین، آمار عملکرد ضعیف رنگته در محورهای مختلف مدیریت مصرف سوخت به طور گسترده در رسانه‌ها دست به دست شد. از جمله محورهایی که مورد نقد کارشناسان و رسانه‌ها بود، محورهای همچون «توسعه زیرساخت‌های CNG»، «تنوع سید سوخت و امنیت انرژی» و «شاخص شدت انرژی» بوده است. چنانکه طبق آمارهای شرکت ملی پالایش و پخش فراورده‌های نفت، حدود ۸۰ درصد جایگاه‌های CNG در فاصله سال‌های ۸۴ تا ۹۲ ساخته شده است. این در حالی است که بیژن زنگنه با ۱۴ سال مدیریت در رأس وزارت نفت، ساخت تنها ۲۰ درصد از جایگاه‌ها را در کارنامه دارد. از دیگر نکات مهم کارنامه زنگنه، عملکرد ضعیف وی در زمینه «کاهش شاخص شدت مصرف انرژی کشور» بوده است و «شدت مصرف انرژی» شاخصی کمتر از انرژی برای تولید واحد ملی در کشور است که از تقسیم مصرف نهایی انرژی بر تولید ناخالص داخلی به دست می‌آید و نشان می‌دهد که در سطح اقتصاد ملی هر کشور است که از تقسیم مصرف نهایی انرژی بر تولید ناخالص داخلی به دست می‌آید و نشان می‌دهد که برای تولید مقدار معینی از کالاها و خدمات (بر حسب واحد پول) چه مقدار انرژی به کار رفته است. طبق آخرین آمارها شاخص شدت انرژی در ایران حدود ۰/۲ است. یعنی برای هزار دلار درآمد ناخالص ملی، رقمی معادل ۰/۲ تن انواع انرژی مصرف می‌شود. این در حالی است که همین شاخص در کشورهای دیگر کمتر از ایران است. یعنی در بسیاری از نقاط دیگر جهان، همین میزان تولید ناخالص داخلی با صرف مقدار کمتری انرژی ایجاد می‌شود. برای نمونه عدد این شاخص در ترکیه ۰/۰۷، ژاپن ۰/۰۱، آمریکا ۰/۱۳۲، و نروژ ۰/۰۱۲، پاکستان ۰/۱ و هند ۰/۱۲ است.

پاسخ زنگنه به‌سوالی درباره «برنامه دولت برای افزایش قیمت گازوئیل»: فعلا بر نامه‌ای نداریم!

آماده‌باش برای گران نشدن گازوئیل

نیز زمان می‌برد و تنها ۲۵ درصد آن بنزین خواهد بود. این اظهارات رنگته در حالی بیان شد که از قضا موضوع «پی‌نوجهی زنگنه به توسعه ظرفیت پالایشی» یکی از محورهای استیضاح وی در مجلس است. این اظهارات زنگنه احتمالا پاسخخی به این محور طرح استیضاح نمایندگان مجلس بوده است. وی با بیان اینکه راحل مسأله مصرف بنزین را باید در تولید خودرو جست‌وجو کرد، دامه داد: بخشی مربوط به ساخت کارخانه‌های خودروهاست که مقدار مصرف سوخت پایین آید و بخش دیگر هم همین کار است که برای CNG انجام شده است. وزیر نفت با اشاره به اینکه سوخت ملی ما CNG است، زیر گاز فراوان داریم و همه جا شسبکه‌های گاز ایجاد شده است، گفت: هیچ کشوری در دنیا مانند ایران نیست که ۹۴ تا ۹۵ درصد جمعیت آن مستقیما در خانه‌های‌شان از گاز طبیعی استفاده کنند و هیچ کشوری هم نیست که به تعداد ما خودروی گازسوز داشته باشد. زنگنه با بیان اینکه هم‌اکنون به‌طور کامل به فناوری ایستگاه‌های CNG دست یافته‌ایم و ایستگاه‌ها کاملا ایرانی هستند، افزود: با توجه به اینکه گاز در سراسر کشور وجود دارد و تمام تجهیزاتی که لازم است در زنجیره CNG مصرف شود ایرانی است، پس باید هرچه بیشتر فناوری استفاده از CNG را در کشور بالا ببریم تا سوخت در دستر مصرف و استاندارد آن مراعات شود و تعداد خودروهای CNG بیشتری داشته باشیم. این یکی از کارهایی است که می‌تواند فشار مصرف بنزین و حتی نفت گاز(گازوئیل)

گروه اقتصادی: بیژن زنگنه دوباره اظهارات ابهام‌برانگیزی درباره سرنوشت قیمت یکی از حامل‌های انرژی داشت. وزیر نفت که چندی پیش هر گونه برنامه برای افزایش قیمت بنزین را رد کرده و ماه گذشته درست چند روز مانده به گرانی بنزین، سهم‌بندی را هم تکذیب کرده بود، حالا در جلسه امضای تفاهنامه تأمین مالی طرح توسعه خودروهای دوگانه‌سوز، درباره افزایش قیمت گازوئیل گفته است «فعلا برنامه‌ای برای گرانی گازوئیل نداریم». به گزارش «وطن امروز»، وزیر نفت در مراسم امضای تفاهنامه تأمین مالی طرح توسعه خودروهای دوگانه‌سوز، درباره نواگان مشمول این طرح گفت: این طرح فقط برای خودروهای عمومی است اما با توافقی که وزارت نفت با سازمان استاندارد انجام داده، راه را برای کسانی که می‌خواهند خودروهای‌شان را با هزینه خودشان گازسوز کنند باز کرده‌ایم. بیژن زنگنه با اشاره به اینکه هم‌اکنون ۲ هزار و ۶۰۰ جایگاه عرضه سه‌سیان‌جی در کشور وجود دارد، افزود: هم‌اکنون حدود ۲۰ تا ۲۲ میلیون مترمکعب گاز تحویل مصرف‌کننده می‌شود که این جایگاه‌ها توان افزایش حداقل ۲ تا برابر این میزان تحویل سوخت را هم دارند، البته اگر لازم باشد جایگاه‌های جدید هم ایجاد می‌کنیم اما به نظر من فعلا لازم نداریم و از همین‌ها می‌توانیم استفاده کنیم.

■ **برنامه‌ای برای افزایش قیمت گازوئیل نداریم**

وزیر نفت همچنین درباره اینکه برای قیمت‌نفت‌گاز (گازوئیل) به استناد مندرجات تبصره ۱۴ لایحه بودجه سال ۹۹ چه برنامه‌ای دارد، گفت: فعلا برنامه‌ای نداریم. وی با بیان اینکه سهم‌بندی تأثیری در قاچاق ندارد و آنچه در قاچاق تأثیر دارد، قیمت است، تصریح کرد: قاچاق بنزین بر اساس اطلاعاتی که دارم بسیار کم است و قاچاق گازوئیل بیشتر است. زنگنه در حالی نقش

دوشنبه ۲۵ آذر ۱۳۹۸
وطن امروز | شماره ۲۸۱۷
[**اقتصادی**]

ارز

بازار ارز آرام می‌شود

رئیس کل بانک مرکزی اعلام کرد: روند کاهنده نرخ تورم در کشور ادامه دارد و بازار ارز را نیز کنترل می‌کنیم و آرامش و تعادل آن برقرار خواهد بود.

عبدالصالح همتی، رئیس کل بانک مرکزی گفت: به‌رغم تلاطم فشار تحریم‌ها، روند صادرات غیرنفتی کشور بخوبی در حال انجام است و تأمین ارز واردات نیز از طریق سامانه نیما انجام می‌شود و شاهد انجام روان تأمین ارز در سامانه نیما هستیم. وی با اشاره به انتشار اخباری درباره کاهش صادرات غیرنفتی کشور تصریح کرد: صادرات غیرنفتی کشور طی ۸ ماه ابتدایی اسمال نسبت به سال گذشته از نظر زنی افزایش داشته اما اصلاح نرخ‌های پایه صادراتی و شفاف‌سازی میزان اظهار صادرات توسط صادرکنندگان باعث کاهش ارزش اعلامی صادرات غیرنفتی شده بود؛ لذا روند صادرات غیرنفتی کشور رو به رشد است و از این بابت نگرانی وجود ندارد.

همتی افزود: به‌رغم جو روانی ایجادشده در بازار ارز و نوسانات در این بازار طی هفته‌های اخیر، خوشبختانه مدیریت بازار از نظر ریال و ارز توسط بانک مرکزی موجب ایجاد تعادل و آرامش دوباره در بازار ارز شد. رئیس کل بانک مرکزی با اشاره به کاهش نرخ ماهانه و نقطه به نقطه تورم تولیدکننده در آبان ماه گفت: این آمار نشان‌دهنده موفقیت بانک مرکزی در کنترل تورم بوده است و به‌رغم نوسانات اخیر در بازار ارز و سایر بازارها تلاش می‌کنیم با تلاطم آرامش و تعادل بازار ارز، در سایر بازارها نیز آرامش برقرار باشد و روند کاهنده نرخ تورم را ادامه دهیم.

تجارت

کاهش ۹۴ درصدی صادرات ایران به اروپا

با وجود ادعاهای اتحادیه اروپایی درباره حمایت از برجام و تداوم تعاملات اقتصادی در ایران، در عمل کشورهای اروپایی هیچ برنامه مشخصی ارائه نمی‌دهند و آمار تجارت ایران و اروپا در سال ۲۰۱۹ نیز این موضوع را تأیید می‌کند و به گزارش ایسنا، بر اساس جدیدترین آمارهایی که اتاق بازرگانی تهران منتشر کرده در ۹ ماه ابتدایی سال جاری میلادی، صادرات ایران به اروپا در قیاس با مدت مشابه سال قبل حدود ۹۴ درصد کاهش یافته است. در شرایطی که ایران در ۹ ماه ابتدایی سال ۲۰۱۸، ۸/۶ میلیارد یورو صادرات به اروپا داشت، این عدد در سال جاری به ۵۰۰ میلیون دلار کاهش یافته و کاهشی ۹۴ درصدی را نشان می‌دهد. در واردات نیز آمارها به شکل قابل توجهی کاهش یافته است.

در این مدت ایران ۳/۴ میلیارد یورو از اروپا واردات داشته که در قیاس با ۹ ماه ابتدایی سال ۲۰۱۸ و واردات ۶/۹ میلیارد یورویی، کاهشی ۵۱ درصدی را نشان می‌دهد.

مهم‌ترین تفاوت رخ داده در گروه صادراتی ایران به اروپا مربوط به گروه کالاهای صنعتی و طبقه‌بندی شده همچون سوخت‌های معدنی است که در ۹ ماه ابتدایی سال ۲۰۱۸، ۸۹ درصد از کل صادرات ایران به اروپا را تشکیل می‌دهد و در سال جاری به شکل قابل توجهی کاهش یافته است.

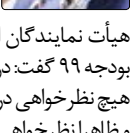
کشورهای آلمان، ایتالیا، اسپانیا و رومانی اصلی‌ترین اروپایی‌هایی بوده‌اند که در این مدت از ایران کالا وارد کرده‌اند و در ۹ ماه نخست سال ۲۰۱۹ نسبت به مدت مشابه سال ۲۰۱۸، صادرات ایران به کشورهای دانمارک، استونی، لتونی و بلغارستان افزایش یافته است. در واردات نیز آلمان اصلی‌ترین صادرکننده اروپایی به ایران بوده است و پس از آن ایتالیا، هلند، فرانسه و بلژیک قرار دارند. بیشترین کاهش واردات ایران در ۹ ماه ابتدایی سال ۲۰۱۹ نسبت به مدت مشابه سال ۲۰۱۸ به ترتیب از کشورهای لیتوانی، سوئد، فنلاند، اسلواکی و رومانی بوده است.

بودجه

انتقاد بخش خصوصی

از بی توجهی به کسری بودجه

رئیس اتاق بازرگانی ایران گفت: بازردهای اولیه حاکی از وجود بیش از ۲۰۰ هزار میلیارد تومان کسری در منابع لایحه بودجه است.

هیأت نمایندگان اتاق بازرگانی ایران با اشاره به لایحه بودجه ۹۹ گفت: درباره این لایحه بودجه برای اولین مرتبه هیچ نظرخواهی در تدوین لایحه از بخش خصوصی نشده و ظاهرا نظرخواهی از مرکز پژوهش‌های مجلس هم انجام نشده است. رئیس اتاق بازرگانی ادامه داد: سند بودجه مهم‌ترین ابزار دولت برای تحقق اهداف و سیاست‌گذاری اقتصادی و به طور کلی چشم‌انداز عملکرد یکساله دولت است و آثار آن بر متغیرهای اقتصادی و واحدهای اقتصادی روشن می‌شود.

وی در ادامه با بیان اینکه در حال حاضر در بودجه ۹۹ فرض شده یک میلیون بشکه نفت در روز به فروش برسد، گفت: از این منظر و با در نظر گرفتن سهم ۲۰ درصدی صندوق توسعه ملی، دولت مجموعا ۷۸ هزار میلیارد از منابع نفتی استفاده خواهد کرد. شاعفی بیان داشت: این در حالی است که با توجه به میزان فروش نفت در سال گذشته پیش‌بینی می‌شود به طور میانگین صادرات نفت از حدود ۳۰۰ هزار بشکه در روز بیشتر نباشد لذا از این محل بودجه با ۵۳ هزار میلیارد تومان کسری مواجه خواهد بود.